

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Overijse

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	127068
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Hilde GRYSEELS
adres		Lanestraat 57 - 3090 OVERIJSE
telefoon		02-687.29.05
fax		02-687.29.05
e-mail		vbs.tombeek@pandora.be
website/URL		users.telenet.be/vbs.maleizen.tombeek
	Bestuur van de instelling	962761 - Parochiesch. Maleizen-Tombeek te OVERIJSE
adres		Terhulpensesteenweg 524 - 3090 OVERIJSE
	Scholengemeenschap	122234 - Zoniën te HOEILAART
adres		Waversesteenweg 2 - 1560 HOEILAART
	CLB	114991 - Vrij CLB Leuven te LEUVEN
adres		Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/05/2012, 11/05/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11/05/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Leen Willems
	Teamleden	Lieve Leconte
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Evaluatie	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een apart verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De **vrije basisschool van Tombeek**, gelegen in een deelgemeente van Overijse, profileert zich als een kleinschalige, familiale en zorgzame dorpsschool. De nabijheid van de taalgrens zorgt voor een stijgend aantal anderstalige kinderen. De leerkrachten ervaren de kleinschaligheid van hun school als een belangrijke troef voor een laagdrempelige communicatie en een grote verbondenheid met alle schoolparticipanten. De gegevens uit de tevredenheidsonderzoeken tonen aan dat zowel de leerlingen, de ouders als de leerkrachten zich positief uitspreken over de school. Sinds het schooljaar 2008 fungeert deze school als een autonome entiteit waardoor ze haar eigen koers kan bepalen. Het richtinggevend en ondersteunend leiderschap, evenals de samenwerking met en de ondersteuning van de scholengemeenschap hebben de voorbije jaren de school zowel onderwijskundig als organisatorisch positief beïnvloed. De school kampt met capaciteitsproblemen en stelt alles in het werk om op een planmatige wijze deze problemen zo efficiënt mogelijk op te lossen.

In het kleuter- en lager onderwijs richtte het **erkenningsonderzoek** zich naar de leergebieden **Nederlands en muzische vorming**.

Niettegenstaande de professionele inzet en het engagement van alle betrokkenen, voldoet het kleuteronderwijs niet aan de **erkenningsvoorwaarden**. De ontwikkelings- en leerplandoelen voor de onderzochte leergebieden worden onvoldoende nagestreefd. Dit blijkt uit het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding. De leerkrachten hanteren de koepeleigen handleiding om het aanbod te verantwoorden, maar de leerplannen zijn niet richtinggevend voor de klaspraktijk. De huidige **planning** en de realisatie van het onderwijsaanbod bieden te weinig garantie voor een **volledige en evenwichtige benadering** van alle domeinen binnen de leergebieden. Ook de gradatie en continuïteit in het onderwijsaanbod is te weinig uitgebouwd.

De verschillende vaardigheden en inzichten komen geïntegreerd aan bod via de thematische werking. Dit bevordert de horizontale samenhang tussen de verschillende leergebieden. In de meeste klassen dragen functionele hoeken en ondersteunend didactisch materiaal bij tot een stimulerend klasklimaat. De thema's sluiten aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters. Een leerinhoudelijke afstemming binnen de thema's over alle leeftijdsgroepen heen, is nog niet gebeurd. De opvolging van de kleuters gebeurt via een aantal genormeerde testen en observaties, maar deze zijn weinig afgestemd op de na te streven ontwikkelings- en leerplandoelen. De aanvullende lestijden in het kader van rand- en taalondersteuning worden aangewend vanaf de jongste leeftijdsgroepen. Taalstimulerende activiteiten bevorderen de taalvaardigheid van taalzwakke en anderstalige kleuters.

Het **lager onderwijs** voldoet aan de **erkenningsvoorwaarden** voor het onderzochte leergebied **Nederlands** en realiseert in voldoende mate de leerplandoelen rond kennis, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de eindtermen voor het leergebied Nederlands te bereiken. Dit blijkt uit het onderwijsaanbod en uit de positieve resultaten van meerdere evaluatiegegevens. Onderwijsleerpakketten met het leerplan als referentiekader, zijn richtinggevend voor een evenwichtig en gradueel onderwijsaanbod.

Voor het leergebied **muzische vorming** voldoet het lager onderwijs niet aan de erkenningsvoorwaarden. Zowel de planning, de realisatie van het onderwijsaanbod, als de evaluaties van de verschillende domeinen bieden te weinig garanties voor een volledig, evenwichtig en gradueel aanbod waarbij het leerplan het uitgangspunt is. Hierdoor realiseert het lager onderwijs onvoldoende de leerplandoelen rond kennis, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken.

De uitwerking van muzische projecten, zowel in het kleuter- als in het lager onderwijs, zijn waardevolle initiatieven om de muzische ontwikkeling van de leerlingen te ondersteunen en om dit leergebied breed te benaderen.

Om te beoordelen of de school de eigen **kwaliteit** in voldoende mate bewaakt, onderzocht de inspectie de **evaluatie- en rapporteringspraktijk**. Voor beide procesvariabelen staat de school aan het begin van een ontwikkelingstraject.

Om de **evaluatiepraktijk** vorm te geven, hanteren de leerkrachten meerdere evaluatie-instrumenten. Ze volgen de vorderingen van de leerlingen systematisch op en brengen deze overzichtelijk in kaart. In het kleuteronderwijs gebeurt dit via observaties aangevuld met genormeerde testen. Het lager onderwijs baseert zich op het toetsmateriaal uit de onderwijsleerpakketten, eigen toetsen en op genormeerde testen. Voor een aantal leergebieden- en domeinen steunt de evaluatiepraktijk te weinig op leerplangerichte criteria. De voorgelegde evaluaties richten zich veeleer op het meten van cognitieve aspecten en minder op specifieke vaardigheden en attitudes. De school benut de evaluatiegegevens nog niet ten volle om haar onderwijskwaliteit te onderzoeken en om het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen efficiënter te ondersteunen. In beide niveaus heeft een doeltreffende eerstelijnszorg, waarbij de leerkrachten de eerste verantwoordelijken zijn voor een preventieve basiszorg, nog groeimogelijkheden.

Op schoolniveau liggen duidelijk groeimogelijkheden om de **rapporteringspraktijk** kwalitatief en gelijkgericht uit te bouwen vanuit een gedragen visie en rekening houdend met de richtlijnen in het leerplan. Het rapport geeft weinig informatie over de vorderingen van de leerling in zijn ontwikkeling rond kennis, vaardigheden en attitudes.

Kenmerkend voor het **algemeen beleid** is de wijze waarop de leiding richting geeft aan de schoolwerking en haar personeel motiveert en ondersteunt om de eigen onderwijskwaliteit te optimaliseren. De grote inzet, de betrokkenheid en de vernieuwingsbereidheid van alle teamleden zijn sterke troeven om de vooropgestelde doelen te realiseren.

De inspectie besluit het erkenningsonderzoek met een gunstig **advies** beperkt in de tijd voor het kleuter- en lager onderwijs. De school beschikt over voldoende beleids- en wilskracht om de geformuleerde verbeterpunten binnen de voorziene termijn te remediëren en verdient hierbij alle aanmoediging.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
muzische vorming
Lager onderwijs
Nederlands
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- In het kleuteronderwijs worden de decretale **ontwikkelingsdoelen** voor het leergebied Nederlands onvoldoende **nagestreefd**. Het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding ondersteunen te weinig de realisatie van de leerplandoelen voor de verschillende domeinen van het leergebied Nederlands.
- De handleiding van de eigen koepel vormt het **referentiekader** voor de planning van het activiteiten aanbod. De verschillende taalvaardigheden- en inzichten krijgen een **geïntegreerde benadering** vanuit de ontwikkelingsaspecten en doorheen de verschillende ervaringssituaties. De huidige **planning** en de realisatie van het onderwijsaanbod bieden evenwel geen garantie voor een **volledige en evenwichtige benadering** van alle domeinen binnen dit leergebied. De afstemming van het onderwijsaanbod op het leerplan gebeurt nog niet. De invoering van de netgebonden doelenzoeker is alvast een goede aanzet om de relatie tussen het gehanteerde referentiekader en de leerplandoelen doelgericht te onderzoeken en het totale aanbod te bewaken.

- Er fungeren weinig afspraken die de **verticale samenhang** in het taalaanbod bevorderen. Zowel de ontwikkelingslijnen uit het aangeboden referentiekader als de opbouw in het leerplan worden niet consequent en gelijkgericht toegepast. Hierdoor ontbreekt een graduele invulling van de leerinhouden in en over de leeftijdsgroepen heen. De continuïteit wordt wel bevorderd door onder meer de gradueel opgebouwde begrippenlijsten, evenals afspraken rond kalenders en rond hoekenvoorstelling. De aandacht voor woordenschatverwerving vanuit een graduele opbouw en gelinkt aan het thema heeft nog groeikansen.
- De thematische werking bevordert de **horizontale samenhang** in en over de leergebieden heen. De thema's sluiten aan bij het ontwikkelingsniveau en bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.
- De **didactische uitrusting** is toereikend om de doelstellingen te realiseren. De meeste leerkrachten hebben aandacht voor een krachtige **leeromgeving** waarbij de kleuters kansen krijgen om hun taalvaardigheid op eigen niveau te ontplooien en te versterken. De toepassing van taalstimulerende onderwijsleerpakketten verrijken eveneens het onderwijsaanbod. De leerkrachten hebben bij de inrichting van hun speelleerhoeken aandacht voor talige stimuli en een gevarieerd aanbod. Ze bieden de kleuters de mogelijkheid om taal te verwerven op een speelse en functionele wijze. Ondersteunend visueel materiaal versterkt de verwerving van nieuwe woordenschat. De schrijfmotoriek krijgt bijzondere aandacht onder meer door de toepassing van een programma voor de ontwikkeling van de schrijfvaardigheid. Mede door de inbreng van de taaljuf zijn er verschillende taalstimulerende initiatieven die het taalvaardigheidsonderwijs sterk ondersteunen en de betrokkenheid van de kleuters en ouders vergroten. Doelgerichte taalstimuli zijn niet in alle klassen even sterk aanwezig.
- De leerkrachten **evalueren** de taalontwikkeling van de kleuters aan de hand van observaties, periodieke evaluaties en genormeerde testen. Hoewel binnen de observatiedocumenten aandacht is voor verschillende facetten van de taalontwikkeling, worden niet alle domeinen op een evenwichtige en representatieve wijze geëvalueerd. De ontwikkelingsdoelen en het leerplan fungeren nog niet als uitgangspunt voor de evaluatiepraktijk.
- Niettegenstaande een goede beeldvorming blijven er mogelijkheden liggen om het talig ontwikkelingsproces van de kleuters doeltreffender te **begeleiden**. Aansluitend bij de taalheterogeniteit wendt de school de aanvullende lestijden in het kader van rand- en taalondersteuning aan vanaf de jongste leeftijdsgroep. De taaljuf zorgt voor doelgerichte differentiatie bij taalzwakke en anderstalige kleuters en ondersteunt ook in sterke mate de leerkrachten door het maken en aanreiken van differentiatiemateriaal. Een doeltreffende eerstelijnszorg waarbij de leerkrachten de eerste verantwoordelijken zijn voor een preventieve basiszorg, heeft nog groeimogelijkheden.
- In het kader van haar **interne kwaliteitszorg** benut de school nog niet ten volle de mogelijkheden om de effecten van haar inspanningen voor dit leergebied na te gaan.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- In het kleuteronderwijs worden de decretale **ontwikkelingsdoelen** voor het leergebied muzische vorming onvoldoende **nagestreefd**. De planningsdocumenten, het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk ondersteunen te weinig de realisatie van de leerplandoelen voor de verschillende domeinen van het leergebied muzische vorming.
- Ook voor het leergebied muzische vorming vormt de handleiding van de eigen koepel het **referentiekader** om het muzisch aanbod te **plannen**. De verschillende vaardigheden en inzichten voor dit leergebied worden geïntegreerd benaderd vanuit de ontwikkelingsaspecten en doorheen de verschillende ervaringssituaties. De invulling van het aanbod vanuit de visie en de uitgangspunten van de ontwikkelingsdoelen en

het leerplan, is nog geen verworvenheid. Hierdoor is een **evenwichtig en volledig** aanbod voor alle domeinen van het leergebied niet verzekerd.

- De deelname aan een uitgebreid cultuurproject tijdens de voorbije jaren heeft wel geleid tot een bredere benadering van dit leergebied waarbij de aandacht voor het **muzisch proces** is gegroeid. Ook de deelname aan culturele activiteiten en het opzetten van muzische projecten geven extra impulsen aan de muzische vorming en ontwikkeling van de kleuters.
- Er is weinig aandacht voor de **verticale samenhang** binnen dit leergebied. Net zoals voor het leergebied Nederlands zijn er geen schoolafspraken om het onderwijsaanbod af te stemmen op de ontwikkelingslijnen uit de handleiding van de eigen koepel of op de opbouw en de gradatie van het leerplan.
- Binnen de werking met belangstellingscentra is de **horizontale samenhang** tussen de verschillende leergebieden sterk aanwezig.
- De school beschikt over voldoende **ondersteunende materialen** om de doelstellingen te realiseren.
- In de observaties zijn enkele aspecten rond de muzische ontwikkeling van de kleuters opgenomen, maar de beschikbare **evaluatiegegevens** vertonen te weinig relatie met de vooropgestelde ontwikkelings- en leerplandoelen. Door deze beperkte **beeldvorming** heeft de school geen duidelijk zicht op de muzische ontwikkeling van de kleuters en blijven er ook mogelijkheden liggen om de kleuters doeltreffend te ondersteunen in hun ontwikkelingsproces.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het lager onderwijs realiseert in voldoende mate de leerplandoelen rond kennis vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de **eindtermen** voor het leergebied te bereiken. Dit blijkt uit de voorgelegde planningsdocumenten, het onderwijsaanbod, het leerlingenwerk, de evaluaties en de prestaties van de leerlingen. De **resultaten** die de leerlingen behalen op de genormeerde testen en de koepelgebonden centrale proefwerken bevestigen het rendement van de schoolwerking.
- De onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor de planning en de concretisering van de leerinhouden met het leerplan als **referentiekader**. De **domeinen** spreken, luisteren, lezen en schrijven komen **voldoende en evenwichtig** aan bod. De gelijkgerichte toepassing van de onderwijsleerpakketten zorgt eveneens voor voldoende **verticale samenhang**. De **horizontale samenhang** tussen het leergebied Nederlands en andere leergebieden wordt in mindere mate intentioneel nagestreefd.
- De meeste teamleden hebben aandacht voor het leren als een **actief en constructief** proces. Zowel klasdoorbrekende activiteiten en interactieve werkvormen als de doordachte groepering van klasgroepen bieden de leerlingen voldoende kansen om de leerstof te verwerven en te verwerken. Naar aanleiding van minder goede resultaten voor het domein lezen heeft de school waardevolle initiatieven genomen om zowel de leesbevordering als het leesplezier te verhogen.
- De school beschikt over voldoende **leermiddelen en didactisch ondersteunend materiaal** voor de realisatie van het leerplan. De functionele aanwending van de taalleerstrategieën uit de onderwijsleerpakketten en de visualisatie ervan in het klasbeeld ondersteunen de **leeromgeving**. De ICT-ondersteuning is in alle klassen uitgebouwd. Het gebruik van digitale borden in enkele klassen ondersteunt eveneens het taalonderricht.
- De **evaluatiepraktijk** wordt aangestuurd vanuit de onderwijsleerpakketten en aangevuld met eigen toetsen en met extern evaluatiemateriaal voor spelling en technisch lezen. De leerkrachten gaan ervan uit dat de toetsen voldoende **valide en betrouwbaar** zijn. Er zijn evenwel nog groeimogelijkheden om proces- en

leerplangerichte criteria te hanteren voor de observatie en de evaluatie van bepaalde vaardigheden zoals spreken en luisteren. Ook de bewaking van een **evenwichtige en volledige** evaluatie van de verschillende domeinen heeft nog groeikansen.

- De schriftelijke **rapportering** voor dit leergebied gebeurt cijfermatig. Hoewel de verschillende domeinen aan bod komen, gebeurt dit niet altijd op basis van een evenwaardige kwantitatieve evaluatie. De vermelding van leerinhouden en de toetsenmap verduidelijkt de rapportering. De benaming van het leergebied op het rapport komt niet overeen met de benaming van het leerplan.
- De **leerbegeleiding** binnen dit leergebied steunt op de evaluatieresultaten, foutenanalyses en observaties. Hoewel de leerkrachten een goede **beeldvorming** hebben over de leerprestaties van de leerlingen, leidt dit in mindere mate tot een doelgerichte ondersteuning en opvolging, aansluitend bij de beginsituatie van de leerlingen. De verschillen tussen de leerlingen worden doorgaans opgevangen door de remediëeringsinterventies van interne en externe hulpverleners. Een gelijkgerichte uitvoering van de **preventieve basiszorg** heeft duidelijk nog groeikansen in de klaspraktijk. Voor leerlingen met specifieke noden voorzien de leerkrachten doelgerichte en efficiënte acties die een **aangepast leertraject en extra zorg** voor deze leerlingen mogelijk maakt.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

Motivering

- Het lager onderwijs realiseert onvoldoende de leerplandoelen rond kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die noodzakelijk zijn om de **eindtermen** voor alle domeinen van het leergebied muzische vorming te bereiken. Zowel de planning, de realisatie van het onderwijsaanbod, als de evaluaties zijn onvolledig en kennen te weinig diepgang.
- Het leerplan is onvoldoende gekend en fungeert bijgevolg te weinig als **referentiekader** voor de planning en de voorbereiding van het onderwijsaanbod. In de praktijk vullen de leerkrachten overwegend het muzisch aanbod in vanuit hun eigen ervaring en te weinig vanuit de uitgangspunten van het leerplan. Hierdoor is de realisatie van een **evenwichtig en volledig** aanbod niet gegarandeerd. Uit de planningsdocumenten blijkt eveneens dat het onderwijsaanbod niet afgestemd is op de **continuïteit en de gradatie** van het leerplan. De leerkrachten hebben in beperkte mate zicht op het aanbod over de verschillende leergroepen heen.
- De deelname aan een uitgebreid cultuurproject tijdens de voorbije jaren heeft wel geleid tot een bredere benadering van dit leergebied waarbij de aandacht voor het **muzisch proces** is gegroeid. Dit komt tot uiting in de creatieve activiteiten en is waar te nemen in de klas- en schoolinrichting. Ook de deelname aan culturele activiteiten, het opzetten van muzische projecten en klasoverschrijdende initiatieven geven extra impulsen aan de muzische vorming en ontwikkeling van de leerlingen.
- Hoewel vanuit de muzische schoolprojecten er een **horizontale samenhang** merkbaar is tussen de verschillende domeinen van het leergebied, onderzoekt en bewaakt de school in mindere mate de relevante samenhang met andere leergebieden. De effectieve realisatie van het leerplan komt deels in het gedrang omdat in sommige leeftijdsgroepen de leerinhouden en leerplandoelen van bepaalde domeinen impliciet aan bod komen in andere leergebieden maar weinig doelgericht worden aangeboden.
- De school beschikt over voldoende **middelen** om de realisatie van het leergebied te mogelijk te maken.
- Er zijn op schoolniveau weinig afspraken om de muzische competentie van de leerlingen te evalueren volgens de richtlijnen in het leerplan waarbij zowel kennis, vaardigheden en attitudes aan bod komen. Een **evenwichtige** evaluatie van de verschillende domeinen ontbreekt. Het accent ligt vooral op beeldende activiteiten en

enkele aspecten van muziek en drama. De school is ook minder vertrouwd met procesgerichte evaluatievormen.

- De **rapportering** van dit leergebied gebeurt met een waardeoordeel en verwijst naar een aantal activiteiten, maar de verschillende domeinen komen niet evenwaardig aan bod. Hierdoor geeft de rapportering geen betrouwbare informatie over het al dan niet bereiken van de eindtermen via de leerplandoelen
- Het **leerlingvolgsysteem** bevat geen informatie over de beginsituatie en over de muzische ontwikkeling van de leerlingen. De leerlingen krijgen wel kansen om muzische creaties aan elkaar voor te stellen waardoor hun **welbevinden en de betrokkenheid** worden bevorderd.
- Het vormt voor de school een uitdaging gestalte te geven aan een duidelijke **visie** op muzische vorming en aan de nodige implementatiestrategieën om het onderwijsleeraanbod gelijkgericht en vanuit de leerplandoelen te realiseren.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Evaluatie

4.1.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Het evaluatiebeleid op deze school steunt weinig op een duidelijke **visie** die aansluit bij de richtlijnen in het leerplan. De afspraken rond de evaluatiepraktijk richten zich hoofdzakelijk op de organisatie en minder op de inhoudelijke vormgeving van evalueren.
- In het **kleuteronderwijs** wordt de ontwikkeling van de kleuter op systematische wijze opgevolgd. Dit gebeurt aan de hand van een aantal genormeerde testen en observaties, die leiden tot periodieke evaluaties. Het kindvolgsysteem is gradueel opgebouwd en houdt verschillende ontwikkelingsaspecten in, maar de relatie met de ontwikkelingsdoelen en het leerplan is niet duidelijk.
- In het **lager onderwijs** sturen de gehanteerde onderwijsleerpakketten de evaluatiepraktijk voor een aantal **leergebieden** aan. De consequente toepassing ervan begunstigt doorgaans het evenwicht binnen de domeinen en de congruentie met de vooropgestelde doelen. De eigen toetsen en extern evaluatiemateriaal vullen deze evaluaties aan.
- De evaluatiepraktijk richt zich hoofdzakelijk op het meten van **feitenkennis** en minder op specifieke vaardigheden en attitudes. Naast deze vrij eenzijdig productief gerichte evaluatie worden er weinig procesgerichte evaluatievormen gehanteerd.
- De rapporten illustreren dat de evaluaties van de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** leren leren en sociale vaardigheden in mindere mate in relatie staan met de eindtermen en met de attitudele leerplandoelen. Hoewel de school de **ICT-vaardigheden** nastreeft, ontbreekt iedere vorm van evaluatie en rapportering.
- Hoewel het eindoverleg rond de prestaties van de leerlingen steunt op meerdere evaluatie- en observatiegegevens, komt dit niet tot uiting in de verslagen van de klassenraad. De resultaten die de leerlingen behalen voor Nederlands, wiskunde en Frans zijn doorslaggevend voor de toekenning van het **getuigschrift basisonderwijs**.

- De evaluatiepraktijk is maar gedeeltelijk afgestemd op het **leerlingenprofiel**. Enerzijds past de school sticordimaatregelen toe bij de evaluatie van leerlingen met specifieke noden. Anderzijds komt gedifferentieerde evaluatie bij leerlingen met leerproblemen of leervoorsprong weinig aan bod.
- De evaluatiegegevens leiden vooral tot remediëring van individuele leerlingen en minder tot het opzetten van een preventieve of klasinterne **differentiatie** of tot een doelgerichte en planmatige ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces van de leerlingen.
- De school gebruikt een aantal **externe evaluatie-instrumenten** om de vorderingen van de leerlingen vast te leggen. De resultaten die de leerlingen behalen op de koepelgebonden eindtesten vormen in mindere mate aanleiding om de effecten van het onderwijsaanbod en de onderwijsaanpak te onderzoeken en om de eigen evaluatiepraktijk bij te sturen. De school verzamelt eveneens de resultaatgegevens van de oud-leerlingen gedurende drie schooljaren. Die geven aan dat veel leerlingen succesvol het vervolgonderwijs doorlopen, maar de informatie is weinig leergebiedspecifiek om conclusie te kunnen trekken in functie van de **interne kwaliteitszorg**.

4.1.2 *Rapporteringspraktijk*

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Hoewel het schoolteam de voorbije jaren het rapport meermaals aanpaste, zijn deze bijstellingen te weinig gebaseerd op een leerplangerichte **visie** en een doelgerichte aanpak. De school beschikt wel over duidelijke afspraken om systematisch te communiceren over de vorderingen van de leerlingen.
- De **mondelijke rapportering** aan de ouders over de prestatie en de vorderingen van hun kind verloopt in het kleuter- en in lager onderwijs via een aantal formele contactavonden. In beide onderwijsniveaus is bij het begin van het schooljaar een algemene informatieavond voorzien. Extra contacten en de informele informatie-uitwisseling vullen deze structurele overlegmomenten aan.
- Via een rapport brengen de leerkrachten van het **lager onderwijs** de leerlingen en de ouders op de hoogte van de leerprestaties en de leerhoudingen. De rapportering is gebaseerd op de resultaten van de leerlingen en op de observaties van de betrokken leerkracht. De toetsenmap geeft bijkomende informatie over de resultaten op het rapport.
- Voor de **leergebieden** wiskunde, Nederlands, wereldoriëntatie en Frans bestaat de rapportering uit een cijfer. Voor sommige leergebieden gebeurt de beoordeling met een globaal cijfer, voor andere met een cijfer per leerdomein. De benamingen van de leergebieden- en domeinen zijn niet altijd conform het leerplan. Niet alle leergebieden komen aan bod bij de rapportering. De leerkrachten geven bijkomende toelichting per leergebied, maar de invulling van deze informatie gebeurt weinig gelijkgericht.
- Het is niet af te leiden uit het rapport hoe een kind vordert in zijn eigen ontwikkeling rond **kennis, vaardigheden en attitudes** voor de bovenvermelde leergebieden en de verschillende domeinen. De resultaten van de leerlingen zijn eerder gebaseerd op productgerichte evaluatiegegevens.
- Evenals de rapportering over het leergebied muzische vorming, gebeurt de rapportering over de werk- en gedragshoudingen van de leerling met een letterwaardering. Hoewel de diverse items verbonden worden aan **de leergebieden leren leren en sociale vaardigheden**, vormen de leergebiedoverschrijdende eindtermen of leerplandoelen te weinig het uitgangspunt.

- De school hanteert een afzonderlijk rapport voor het **leergebied lichamelijke opvoeding**. De beoordeling van de motorische vaardigheden geeft een duidelijk zicht op de competenties van de leerling. Ook de rapportering over verscheidene zwemvaardigheden geeft de evolutie van het kind overzichtelijk weer.
- Om de **overgang** naar het secundair onderwijs te bevorderen, maakt de school gebruik van een baso-fiche met gegevens vanuit het leerlingendossier en het rapport. Er zijn evenwel nog groeimogelijkheden om de adviezen en de oriëntering transparanter te onderbouwen door een meer talentgerichte rapportering.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school kent een collegiaal **leiderschap** dat dicht bij de teamleden staat. Sinds enkele jaren vaart de school haar eigen koers waarbij het intern leiderschap met gerichte druk de richting bewaakt en bijstuurt. Hierbij kan de directeur rekenen op de grote inzet en betrokkenheid van de teamleden. De school toont een grote bereidheid ten aanzien van vernieuwingen.
- De school profileert zich als een kleinschalige, zorgzame dorpsschool. Deze **schoolvisie** wordt gedragen door alle teamleden.
- Hoewel de school geen expliciete visie heeft op haar rol en aanpak rond **talenbeleid**, ontplooit ze waardevolle taalstimulerende initiatieven op klas- en schoolniveau om verschillende taalvaardigheden bij de leerlingen te optimaliseren. Een beleidsmatige aanpak van het talenbeleid heeft nog groeimogelijkheden.
- Wegens de kleinschaligheid van de school hebben de teamleden veel informele overlegmomenten met elkaar. De **besluitvorming** binnen de school gebeurt democratisch. De overlegmogelijkheden, de transparante informatiedoorstroming en de laagdrempelige communicatie stimuleren de betrokkenheid om samen beslissingen te nemen. Ook de **communicatie** met andere participanten verloopt heel vlot.
- De samenwerking met de andere scholen van de **scholengemeenschap** heeft een positieve invloed op de eigen werking.
- De reflecterende houding over de eigen **onderwijskwaliteit** groeit. De uitgebreide tevredenheidsonderzoeken tonen aan dat de school op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit wil onderzoeken. De bedoeling is om de resultaatgegevens aan te wenden om de eigen kwaliteit te verbeteren. De evaluatiegegevens van de leerlingen analyseren om het onderwijsaanbod in vraag te stellen en zo nodig bij te sturen, heeft nog uitbreidingsmogelijkheden.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De geïntegreerde benadering van de verschillende vaardigheden, inzichten en attitudes voor de leergebieden Nederlands en muzische vorming in het kleuteronderwijs.
- Het gradueel onderwijsaanbod binnen het leergebied Nederlands in het lager onderwijs.
- De doelgerichte acties om de leesvaardigheid van de leerlingen te verhogen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De collegiale verbondenheid, de gezamenlijke betrokkenheid en de vernieuwingsbereidheid gericht op bijsturingen.
- Het richtinggevend en ondersteunend leiderschap.
- De laagdrempelige communicatie tussen de verschillende schoolparticipanten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De preventieve basiszorg binnen het leergebied Nederlands.
- De evenwichtige en leerplangerichte evaluatiepraktijk binnen de leergebieden Nederlands en muzische vorming in het kleuteronderwijs.
- De rapporteringspraktijk binnen het leergebied muzische vorming in het lager onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een brede evaluatie- en rapporteringspraktijk in relatie met de vooropgestelde leerplandoelen rond kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Een evenwichtig, volledig en gradueel onderwijsaanbod voor alle domeinen van het leergebied Nederlands in het kleuteronderwijs.
- Een evenwichtig, volledig en gradueel onderwijsaanbod voor alle domeinen van het leergebied muzische vorming in het kleuteronderwijs.
- Een evenwichtig, volledig en gradueel onderwijsaanbod voor alle domeinen van het leergebied muzische vorming in het lager onderwijs.
- De evenwichtigheid, validiteit en betrouwbaarheid van de evaluatiepraktijk binnen het leergebied muzische vorming in het lager onderwijs.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands muzische vorming

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen of nastreven van de attitudinale eindtermen voor muzische vorming

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 mei 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Leen Willems

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: